

ROMÂNIA
MINISTERUL FINANTELOR

Nr. 727.753/ . .2022

APROB

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

M E M O R A N D U M

De la: Adrian CÂCIU, ministrul finanțelor

Marcel-Ioan BOLOȘ, ministrul investițiilor și proiectelor europene

Sorin Mihai GRINDEANU,

viceprim-ministru, ministrul transporturilor și infrastructurii

Prof. univ. dr. Alexandru RAFILA, ministrul sănătății

Temă: Acord de principiu privind contractarea unei asistențe financiare rambursabile de la Banca Europeană de Investiții, în vederea acoperirii parțiale a finanțării publice naționale necesare implementării unor reforme și/sau investiții cuprinse în Planul Național de Redresare și Reziliență

Declanșarea pandemiei la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare pe plan global. Pentru a face față consecințelor economice și sociale, precum și efectelor asimetrice ale acestora asupra statelor membre UE, dar și pentru a asigura un proces rapid durabil de redresare economică, s-a impus un răspuns urgent coordonat atât la nivelul UE, cât și la nivel național.

Ca răspuns la inițiativa UE, la nivelul autorităților române a fost conceput un document strategic care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de redresare și reziliență în România, respectiv Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

PNRR beneficiază în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență de o alocare

totală de cca. 29,18 mld. EUR¹ și reprezintă un răspuns cuprinzător și echilibrat la situația economică și socială, contribuind astfel în mod adecvat la cei șase piloni de politică din Regulamentul de instituire a MRR. PNRR este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament.

După cum au fost pregătite documentele programatice și au fost stabilite aranjamentele operaționale aferente PNRR, astfel cum sunt prevăzute în Ordonanța de urgență nr. 124/2021², statul român și-a asumat contribuția publică națională pentru implementarea PNRR, rezultată din aplicarea Regulamentului 2021/241 de instituire a Mecanismului de Redresare și Reziliență. Având în vedere că, pentru unele investiții în infrastructura de transport, contribuția acestora la obiectivele climatice și tranziție digitală este scăzută în raport cu procentele prevăzute în Mecanismul de Redresare și Reziliență și a directivelor europene în materie, gradul de finanțare oferit de către Comisia Europeană a fost mai mic. Totodată, subliniem importanța strategică a derulării acestor proiecte de infrastructură deoarece sectorul transporturilor nu este doar un pilon de sprijin pentru alte sectoare, ci are o contribuție majoră la reziliența unei economii, oferind o bază solidă pentru o redresare accelerată în cazul unor crize prelungite cu impact negativ semnificativ asupra societății în ansamblul ei.

Sectorul sanitar din România se bazează pe o infrastructură concepută acum 50-60 ani, când nevoia de servicii de sănătate era diferită de realitățile de astăzi. Clădirile vechi nu permit integrarea optimă a circuitelor intraspitalicești, ridică frecvent dificultăți majore în adoptarea de noi tehnologii din cauza limitărilor fizice intrinseci ale clădirilor și nu dispun de facilități pentru accesul persoanelor cu dizabilități. Prin urmare, se impune consolidarea rezilienței sistemului de sănătate din România prin creșterea nivelului de acces, siguranță, calitate și funcționalitate a serviciilor medicale și a infrastructurii sanitare.

Sumele estimate în cadrul PNRR pentru implementarea investițiilor și reformelor prevăzute în acesta au fost calculate la nivelul anului 2021, când nu erau cunoscute efectele crizei din Ucraina și efectele economice în lanț generate de aceasta, și nici cele ale crizei prețului energiei, generată de contextul internațional, precum și de liberalizarea prețului la energie, elemente care conduc la influențe majore asupra valorii proiectelor prevăzute în PNRR. Potrivit estimărilor MIPE bazată pe utilizarea costurilor în construcții de la nivelul lunii iulie 2021 - iunie 2022 creșterea de prețuri a fost de aproximativ 20%.

Banca Europeană de Investiții (BEI), ca instituție a UE joacă un rol important în implementarea programelor finanțate din fonduri europene nerambursabile în România. BEI și-a exprimat disponibilitatea de a sprijini autoritățile române în implementarea PNRR, prin acordarea unei asistențe financiare rambursabile pentru acoperirea parțială a finanțării publice naționale aferentă acestuia.

¹ Valoarea inițială

² OUG nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare, în continuare O.U.G. nr 124/2021

MIPE a întreprins o serie de acțiuni menite să sprijine contractarea unei finanțări rambursabile de la BEI în acest scop, prin identificarea proiectelor fezabile în cadrul a două dintre componentele PNRR, respectiv:

- componenta C4. Transport sustenabil - fiind avute în vedere, în principal, proiectele privind infrastructură rutieră și feroviară, metrou; și
- componenta C12. Sănătate (fiind avute în vedere în principal proiecte privind dezvoltarea infrastructurii prespitalicești/spitalicești astfel cum vor fi stabilite de Ministerul Sănătății pe parcursul implementării PNRR).

În cadrul PNRR, aceste proiecte beneficiază de alocări în valoare totală de aprox. 9,5 mld. EUR. În scopul atingerii jaloanelor și țintelor asumate prin PNRR, potrivit prevederilor O.U.G. nr 124/2021, coordonatorii de reforme și/sau investiții fundamentează solicitarea creditelor de angajament și bugetare, cu ocazia legilor bugetare anuale și a legilor de rectificare, pe baza acordului de finanțare, la care se adaugă TVA și finanțarea publică națională.

Implementarea tuturor țintelor și jaloanelor din cadrul PNRR presupune un efort bugetar semnificativ, ceea ce conduce la necesitatea mobilizării și utilizării tuturor instrumentelor/resurselor financiare disponibile în condiții optime de cost.

Luând în considerare politica sa de finanțare, propunem contractarea de la BEI a unei asistențe financiare rambursabile de până la 4 mld. EUR (din care aprox. 2 mld. EUR pentru sectorul transporturi și aprox. 2 mld EUR pentru sănătate), pentru acoperirea parțială a finanțării publice naționale necesare implementării unor reforme și/sau investiții din cadrul PNRR.

Valoarea finală a asistenței financiare rambursabile, structurarea acesteia (un împrumut/mai multe împrumuturi) și a programului propus, graficul de implementare, elemente privind efectuarea tragerilor, aranjamentele instituționale, aspecte legate de monitorizare și raportare către BEI vor fi analizate și clarificate cu finanțatorul pe perioada de pregătire a împrumutului(lor), respectiv de evaluare a cererii de finanțare. În stabilirea valorii finale a împrumuturilor ce urmează a fi contractate de la BEI se vor avea în vedere costul total al activităților necesare atingerii jaloanelor și țintelor stabilite prin PNRR și alocările financiare din cadrul acestuia.

Aceste elemente vor fi concretizate ulterior în contractul(le) de finanțare care va/vor fi transmis(e) de bancă pentru negociere și care va/vor fi prezentat(e) Guvernului, în etapele viitoare aferente procesului de contractare.

Toate sumele aferente implementării reformelor/investițiilor, inclusiv taxele și impozitele, vor fi asigurate din sumele alocate de la bugetul de stat în bugetele coordonatorilor de reforme și/sau investiții implicați, respectiv Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI) și Ministerul Sănătății (MS), conform mecanismului prevăzut de O.U.G. nr. 124/2021.

Din punct de vedere al termenilor și condițiilor financiare, împrumuturile acordate de BEI sunt competitive și mai flexibile decât alte instrumente alternative de finanțare existente pe piața financiară internațională. Conform termenilor standard, BEI poate acorda împrumuturi pe o perioadă de până la 25 ani de la data tragerii, pentru fiecare tranșă disponibilizată din împrumut. Dobânda percepută poate fi fixă sau variabilă (bazată pe rata EURIBOR, la care se adaugă o marjă a Băncii). Termenii financiară aferenți fiecărei tranșe din împrumut se stabilesc la momentul efectuării tragerii respective, în funcție de strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale și de politica de cost a Băncii.

Asistența financiară propusă a fi contractată de la BEI se circumscrie mecanismului introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, coroborată cu legislația secundară, fiind împrumut pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale, a cărei disponibilizare are la bază realizarea unor investiții sectoriale. Contractarea acesteia se încadrează în obiectivele Strategiei de administrare a datoriei publice pentru perioada 2022-2024, prin care se urmărește utilizarea instrumentelor de finanțare oferite de către instituțiile financiare internaționale, inclusiv a celor instituite la nivelul Uniunii Europene, avându-se în vedere termenii și condițiile avantajoase oferite de acestea.

Plata serviciului datoriei publice aferent împrumuturilor (rambursarea capitalului, achitarea dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente) se va asigura prin mecanismul aferent finanțărilor rambursabile contractate în vederea finanțării deficitului bugetului de stat, refinanțării și rambursării anticipate a datoriei publice guvernamentale.

Implementarea proiectelor va fi asigurată de MTI și MS, iar MIPE își exercită atribuțiile și responsabilitățile specifice ce derivă din calitatea sa de coordonator național al PNNR, conform aranjamentelor stabilite în cadrul PNNR. MIPE, MTI și MS vor colabora cu MF în procesul de contractare și implementare a asistenței financiare rambursabile.

Obiectivele de investiții propuse sunt în diferite faze, fie de pregătire și aprobare a indicatorilor tehnico-economici, fie în faza de implementare efectivă, și se estimează că vor fi finalizate până în anul 2026. Pe durata implementării MTI și MS vor asigura încadrarea în obiectivele și țintele prevăzute de strategia fiscal-bugetară elaborată anual, inclusiv respectarea cadrului general de programare bugetară.

Având în vedere cele de mai sus, supunem spre aprobare acordul de principiu privind contractarea unei asistențe financiare rambursabile de la Banca Europeană de Investiții, în vederea acoperirii parțiale a finanțării publice naționale necesare implementării unor reforme și/sau investiții cuprinse în Planul Național de Redresare și Reziliență, în sectoarele transporturi și sănătate.

În condițiile în care proiectele propuse în cadrul acestui program care face obiectul

finanțării BEI vor beneficia de fonduri nerambursabile suplimentare alocarilor existente la acest moment, sau vor fi revizuite față de prevederile actuale ale PNRR, valoarea asistenței financiare va fi ajustată corespunzător. O astfel de modificare nu va presupune costuri suplimentare pentru partea română, asociate împrumutului.

După aprobarea prezentului memorandum vor fi întreprinse demersurile necesare pentru transmiterea cererii de finanțare către BEI, urmând a fi parcurse etapele pentru negocierea, semnarea și aprobarea contractelor de finanțare, conform legislației în vigoare, corelat cu desfășurarea procesului de aprobare internă la nivelul finanțatorului.